

дорозі так само може впасти. За народними уявленнями покарання якесь мусило бути такої людині» [4].

Образ відьми є дуже популярним і в теперішній час. У своєрідний спосіб це проявилось на початку широкомасштабного вторгнення росії в Україну. Перші два місяці, коли російські окупанти зайшли на територію Конотопу, завдяки словам його мешканки, а саме: «Ти взагалі-то знаєш, де ти знаходишся? Це Конотоп! Тут кожна друга жінка – відьма...» [3], – образ відьми та уся та прадавня сила, яка зберігалась в пам'яті народу, набула нових культурних конотацій. Образ української відьми-месниці, нещадної до загарбників поширився в сучасних піснях (наприклад, «Буде тобі враже так, як відьма скаже») і в численних зображеннях в соціальних мережах. Отже, давні народні вірування й магичні традиції і сьогодні допомагають нам боротися з ворогом.

У підсумку зазначимо, що образ відьми не є забутим персонажем української демонології, а багатограним культурним символом, що поєднує в собі потужну енергію природи, жіночу мудрість та мужність. Він не втрачає свої сили з часом, а навпаки, набуває в кожную історичну епоху нових особливих рис.

Література:

1. Галайчук В. Українська міфологія. Харків, 2016. 288 с.
2. Войтович Н. Народна демонологія Бойківщини. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. 2015. 228 с.
3. Авіація Галичини. Колекція «Конотопська відьма». URL: <https://www.aviatsiyahalychyny.com/collections/konotopska-vidma/>
4. Ніколаєва А. Портрет української відьми: звідки беруться та як їх розпізнати? *Літопис Незламності*, 31 Жовтня 2023. URL: <https://litopys.info/articles/portret-ukrayinskoyi-vidmy-zvidky-berutsya-ta-yak-yih-rozpiznaty-anna-nikolayeva/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-12>

ГРАФІЧНІ ТЕХНІКИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ: НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА ТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ

Панфілова О. Г.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Актуальність теми. У сучасному світі під впливом новітніх технологій мистецтво постійно розвивається та змінюється. Графіка, як

вид образотворчого мистецтва, поєднує у собі широкий спектр технік – від традиційних до комп’ютерних і цифрових, які формують візуальну мову художника. В умовах розвитку цифрових технологій, глобалізації культурного простору та трансформацій в системі освіти особливої актуальності набуває переосмислення змісту та методів підготовки майбутніх художників. Сучасний митець повинен не лише володіти класичними навичками, але й бути гнучким, інноваційним, здатним працювати у змішаному цифрово-аналоговому середовищі. Саме тому навчання графічних технік постійно потребує оновлення змісту, методик і форм навчання. **Мета дослідження.** Метою статті є обґрунтування актуальності та формування методичних орієнтирів навчання графічних технік у системі підготовки майбутніх художників із урахуванням сучасних викликів. Завданнями є визначити роль традиційних графічних технік у формуванні професійних компетентностей художників; проаналізувати новітні методи і прийоми викладання графіки; сформулювати принципи адаптивної методичної системи навчання графічним технікам.

Питання методики навчання традиційних технік графіки порушувалися у роботах українських педагогів (О. Берлач, А. Позивайло, В. Рашкевич, М. Резніченко, Я. Твердохлібова), які акцентували на ролі композиції, засобах виразності при формуванні художнього бачення [1, 3, 4, 5]. У свою чергу, дослідники (О. Хмельовський, С. Костукевич, О. Чирва, О. Оленіна) приділяють увагу цифровим інструментам у графіці та питанням адаптації мистецької освіти до викликів часу [6, 7]. У практиці західноєвропейських та американських мистецьких шкіл простежується тенденція до міждисциплінарного навчання, активного впровадження *blended learning*, а також використання проектного підходу у навчанні візуальних мистецтв.

Класичні графічні техніки становлять базу художнього розвитку студента. Вони сприяють формуванню відчуття композиції, розуміння матеріалу, аналітичного бачення форм, індивідуального стилю. Практична робота у традиційних техніках сприяє розвитку технічних навичок, майстерності, спостережливості, терпіння та акуратності, естетичного смаку [2, с. 30].

Інноваційні ефективні методи навчання включають: проектне навчання (виконання комплексних творчих завдань у певному стилі чи техніці), колаборацію (командну роботу над мультимедійними проектами), майстер-класи від сучасних майстрів, змішане навчання (*blended learning*), яке поєднує отримання знань в навчальних майстернях, на онлайн-курсах, під час самостійної практики. Для виконання замальовок та начерків також можна використовувати сучасні засоби та програми, що адаптовані до потреби художника. Створено чимало різних додатків та застосунків для малювання на Android (Adobe Illustrator Draw, Adobe Photoshop Sketch, Autodesk

SketchBook, Painter Mobile, MediBang, Paint та інші) та для iPad (Procreate, Adobe Illustrator Draw, Adobe Fresco, Adobe Photoshop Sketch, Autodesk SketchBook та інші). Це все програми, які розширюють творчий пошук художників наявністю палітри та інструментів [2, с. 31]. Також важливим практичним навчанням є портфоліо-орієнтоване навчання, що передбачає створення професійного набору робіт ще у процесі навчання. Опанування цифрових інструментів розширює можливості самовираження та професійної реалізації студентів, дозволяє їм брати участь у міжнародних конкурсах, портфоліо-проектах, фриланс-платформах.

Сучасна система навчання графіки у закладах освіти потребує балансу між академічною основою і цифровими інноваціями, що забезпечить повноцінну художню освіту та адаптацію до професійних реалій. Традиційні техніки залишаються основою формування навичок і художнього світогляду. Цифрові інструменти значно розширюють творчі можливості студента і готують його до мультимедійної творчості.

Висновки. Інноваційні педагогічні технології, зокрема проектне і змішане навчання, сприяють формуванню гнучких, самостійних, креативних особистостей у сфері образотворчого мистецтва. Адаптивна методична система викладання графіки має враховувати зміни в культурному середовищі, технологічному просторі та ринку праці. Таким чином, стратегія навчання графічним технікам повинна бути багатовекторною, цілісною та орієнтованою на формування художника, здатного реалізуватися як у традиційному, так і в інноваційному візуальному середовищі.

Література:

1. Берлач О. Графічні техніки в образотворчому мистецтві: навчальний посібник. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2022. 103 с.
2. Панфілова О., Прокопович Т. Етюди, начерки, замальовки як продуктивні практичні методи навчання образотворчому мистецтву. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 59, том 3, 2023. С. 28-33.
3. Позивайло А. О. Виразні засоби графіки та методика викладання процесу її створення на уроках образотворчого мистецтва. Кривий Ріг, 2023. 84 с.
4. Рашкевич Т. В. Методика вивчення графічних технік на уроках образотворчого мистецтва: посібник. Луцьк: Вид-во Волин. обл. друк., 2003. 84 с.
5. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка. Змістові модулі 1, 2: навч.-метод. посіб. для студентів худ.-граф. факультетів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 272 с.
6. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основи графічного мистецтва: навч. пос. Луцьк: Луцький державний технічний університет, 2003. 160 с.

7. Чирва О. Ч., Оленіна О. Ю. Історія та теорія графічного мистецтва: конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) 2 рівня вищої освіти зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2021. 128 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-13>

АРТ-СТУДІЯ «П'ЯТЕРНЯ»: МИСТЕЦЬКИЙ ОСЕРЕДОК У ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Степанчук Т. А.

*аспірант кафедри культурології
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Столярчук Н. М.

*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри культурології
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Сучасні історичні події в Україні яскраво засвідчують важливість духовного та інформаційного здоров'я суспільства, фундамент якого формується ще в дитинстві. У цьому контексті особливого значення набувають мистецькі осередки, що сприяють становленню національно-духовних цінностей у молодого покоління. Одним із таких осередків є волинська АРТ-студія «П'ятерня», яка в межах даного дослідження розглядається як мистецький осередок у просторі сучасної культури. З метою окреслити основні напрями діяльності студії та виокремити її специфічні риси, було проаналізовано матеріали мас-медіа, а також проведено серію спостережень та інтерв'ю із засновницею й натхненницею «П'ятерні» – Тетяною Мялковською.

За словами мисткині, студія виникла у 2002 році як відповідь на потребу створити альтернативу традиційній художній школі. З часом, із зростанням кількості дітей, зацікавлених у заняттях з образотворчого мистецтва, постала потреба у впорядкуванні діяльності студії: було складено розклад, залучено колег і налагоджено організаційний процес. Відтак, «П'ятерня» почала функціонувати при Волинській організації Національної спілки художників України та Луцькому монастирі святого Василя Великого української греко-католицької церкви, заняття проводили професійні художники Галина Черниш, Катерина Ганейчук, Наталія Кумановська, Петро Архипчик, Марина Стрижевська